

Velikonoce

Velikonoční tradice jsou jedny z nejstarších a dodávají svátkům jara tu pravou atmosféru. Pojdme se spolu podívat na to, co jednotlivé tradice znamenají a na které byste určitě neměli zapomenout.

Výzdoba

Důležitou součástí svátků jara je výzdoba. S jarním příchodem chceme přivítat znovuzrození sil a radostné očekávání, a tak bychom neměli zapomenout trochu vyzdobit náš domov. Ať už zvolíte proutky vrby, mašle, kraslice nebo jarní kvítka, vše by mělo symbolizovat jaro.

Už v historii lidé vítali jaro výzdobou, vysypávali ornamenty na zápraží pomocí hrnku či květináče a písku či vody nebo zdobili okna květinovými vzory s pomocí seříznutého mýdla – takto se zdobily vlnovkami a spirálami průjezdy a zápraží venkovských stavení o velikonočních a svatodušních svátcích nebo na dožínky a posvícení.

Beránek a zajíček

Jen těžko si dovedeme představit Velikonoce bez velikonočního beránka. Ten symbolizuje v židovské tradici Izrael jako Boží stádo, které vede Hospodin. V křesťanství je beránek symbolem Ježíše Krista, protože byl obětním beránkem za spásu světa. Z historických pramenů se jen těžko dozvídáme, zda šlo o maso, nebo pečivo. Dnes velikonočního beránka pečeme například z tvarohového těsta a zdobíme mašlí a podle historických tradic by měl zdobit každý velikonoční stůl.

Zajíčka si dnes můžeme také upéct, ale častěji ho používáme jako dekoraci. Zajíček, neboli takzvaný ostrházi, pochází z Německa a k nám se dostal počátkem 20. století. Zajíc se symbolem plodnosti, života a štěstí. Velikonočního zajíčka najdeme v Bibli, kde symbolizoval vše chudé, skromné a pokorné. Býval znázorňován jako bílý zajíc u nohou Panny Marie – symbol vítězství čistoty nad tělesným pokušením.

Velikonoční kraslice

Ze jména pohanské bohyně plodnosti Eostre vzniklo anglické označení Velikonoc – Easter. Podle legendy bohyně proměnila ptáčka, který umrzl ve vánici, v zajíce. On pak z vděčnosti každé jaro kladl vejce jako pták. Proto je vajíčko symbolem života, plodnosti a vděku. Zdobená vejce se pak používala při jarních obřadech, při narozeních, svatbách a pohřbech. Kultovním smyslem nemělo být darování, ale požití jejich obsahu, proto se zdobila od nepaměti vařená. Zvyk jíst vajíčka na Velikonoce souvisí s velkým půstem, při kterém se nesměla jíst ani vejce, a proto lidé netrpělivě čekali, až postní doba skončí.

Pomlázka

Pomlázka vyrobená z mladých vrbových proutků měla ženám předat mládí a sílu. Pánové a chlapci si měli plést z proutků pomlázku a ženy se tímto proutkem měly nechat vyšlehat, aby omládly a zkrásněly. Pro každou ženu to v minulých letech byla čest a staré panny (ženy nad 25 let, svobodné a neprovdané) měly naději, že nakonec najdou svého vyvoleného. Vajíčko jako odměna za omlazení znamená symbol života a vzkříšení.

Zdobení vajíček

Dříve se vajíčka zdobila přírodními barvami. Nejdůležitější byla vždy červená barva, která ochraňovala před démony a představovala lásku. Děvče si na červeno obarvené vejce nechalo pro chlapce, kterého mělo rádo. K dalším přírodním barvám pak patřily hnědá, žlutá, zelená a černá. Nejčastěji se vejce barvila pomocí cibule, červené řepy, zelí, dubové nebo olšové kůry nebo lipového květu.

K přírodním materiálům se vždy přidával ocet a sůl. Pro vysoký lesk se používalo domácí sádlo, kterým se hotová vajíčka pomazala. Přírodní barvení má tu výhodu, že se žádná chemie a zdraví škodlivé látky nedostanou skrz skořápku. Víte jak vejce přírodními materiály obarvit? Vyzkoušejte barvení pomocí červené řepy, cibulových slupek nebo kurkumou.

Kromě malovaných kraslic, pečených beránků a mazanců patří mezi hlavní velikonoční tradice pomlázka. Za doprovodu veselé velikonoční říkanky Hody hody doprovody si chlapci a pánové přicházejí pro své výslužky. Víte, jak zní celá koleda?

Koleda označovala původně píseň, kterou děti zpívaly během velkých křesťanských svátků při obcházení jednotlivých domů. Tento zvyk se ale dnes dodržuje pouze na vsích, kde děti a dospělí navštěvují sousedy a "koledují si" o výslužku. Dnes si koledy převážně spojujeme s Vánocemi, ale také Velikonoce mají své tradiční říkanky. Mezi nejznámější patří koleda Hody hody doprovody.

Určitě se rádi vrátíte do dětských let a známou koledu si s námi připomenete:

Hody hody doprovody,

Dejte vejce malovaný,
Nedáte-li malovaný,
Dejte aspoň bílý,
Slepička vám snese jiný
V komoře v koutku
Na zeleném proutku.

Proutek se ohýbá,
Slepička kokrhá.
Dejte ji jísti,
Dejte jí pítí,
Dejte jí semence,
Ona snese tři vejce.

Skoč panno do vody,
Pro ty černé jahody.
Proč bych já tam skákala,
Své sukýnky máchala,
Kde bych si je usušila?

U pana Víta.
Vít není doma,
Jel do Berouna
Pro čtyři ovce,
Pro pátého skopce,
Pro šestého berana,
Snědli jsme ho do rána
I s rohama.
Pochválen buď Pán Ježíš
Kristus.

Koledníček

Já jsem malý koledníček,
přišel jsem si pro trojníček,
trojníček mi dejte,
nic se mi nesmějte.

Slepička

Kropenatá slepičko,
jaké mi dáš vajíčko?
jjé to bude překvapení,
nad strakaté přece není.

Velikonoční pro holky

Kropenatá slepička
snesla bílá vajíčka,
obarvím je, vymaluji,
všechny chlapce podaruji,
pentličky si nastříhám,
na pomlázku jim je dám.

Králíček

Běží bílý králíček, v tlapičce má
košíček,
v něm barevná vajíčka, co mu
dala slepička.
Koho potká, tomu praví, že mu
přeje štěstí, zdraví,
hezky se naň usměje, srdíčko mu
zahřeje.

Pomlázka

Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku,
všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám.
Než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.

Recept na velikonočního beránka

Stejně jako bábovkových, tak také beránkových těst existuje nespočet. Mezi nejoblíbenější pak patří beránek z tvarohového těsta.

Vyzkoušejte ho také!

Suroviny:

250 g másla

250 g cukru krupice

250 g netučného tvarohu

250 g polohrubé mouky

3 ks vejce

půl pytlíku prášku do pečiva

50 g vlašských jader

citronová kůra

Postup:

Máslo a tvaroh dobře utřeme s vejci a cukrem. Do směsi přidáme prosátou mouku, prášek do pečiva, ořechová jádra a citronovou kůru.

Formu na beránka vymažeme tukem a vysypeme moukou. Následně formu naplníme připraveným těstem a přiklopíme. Beránka pečeme ve vyhřáté troubě asi pětadvacet minut. Ihned po vyjmutí z trouby beránka vyklopíme, bohatě pocukrujeme a ozdobíme mašlí.

Vyzkoušejte ho také!

Zdroj: Internet

**Veselé Velikonoce vám všem přeje
Zastupitelstvo obce Hlavnice a
zaměstnanci obecního úřadu.**